

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 121/2006 - 9,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 121/2006 - 9, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 121/2006 - 9, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2006, č. X, a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení. Předmětným rozhodnutím žalovaná upravila žalobci od 1. 7. 2003 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, tak, že činí 4136 Kč měsíčně. Od ledna 2004 žalobci náleží starobní důchod ve výši 4207 Kč měsíčně, od ledna 2005 ve výši 4454 Kč měsíčně a od ledna 2006 ve výši 4647 Kč měsíčně.

V odůvodnění krajský soud uvedl, že podání žalobce totožné se žalobou v této věci bylo krajskému soudu doručeno již dříve prostřednictvím žalované, která chronologicky první žalobu obdržela dne 24. 5. 2006. Řízení ohledně první žaloby bylo u krajského soudu vedeno pod sp. zn. 42 Cad 112/2006 a dne 31. 7. 2006 bylo zastaveno na základě zpětvzetí žaloby žalobcem. Protože o téže věci bylo již rozhodnuto, krajský soud časově pozdější žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) ve lhůtě pro podání kasační stížnosti podání, které označil jako stížnost. Konstatoval, že soud je povinen žalobu projednat a že potřebuje obhájce, na kterého nemá peníze. K podání přiložil kopii napadeného usnesení, na které bylo rukou dopsáno: *Pokud proti tomuto rozhodnutí lze podat do čtrnácti dnů kasační stížnost ve dvou exemplářích a musí mě zastupovat advokát tak vás žádám aby jste mi přidělili obhájce protože já kasační stížnost chci podat ale peníze na obhájce nemám. Kasační stížnost podávám jen v tom případě že by jste zamýtlí podanou žalobu z listopadu 2006 kterou jsem podával přes ČSSZ Praha. Obhájce chci ze Žatce neboť nemám na cesty jezdit třeba do Loun pokud by jste ho přidělili z Loun.*

Krajský soud přípisem ze dne 29. 9. 2008, č. j. 42 Cad 121/2006 - 28, vyzval stěžovatele ke sdělení, zda uvedené podání považuje za kasační stížnost. Stěžovatel v podání ze dne 10. 10. 2008 na tuto výzvu výslovně neodpověděl.

Krajský soud usnesením ze dne 13. 10. 2008, č. j. 42 Cad 121/2006 - 34, ustanovil zástupcem stěžovatele JUDr. Petra Prágla, advokáta, a vyzval jej k odstranění vad kasační stížnosti.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 10. 2008 stěžovatel poukazoval na nestandardní postup krajského soudu, který nevyklučuje, že mu bylo upřeno právo na soudní ochranu a na spravedlivý proces. Z celého řízení je zřejmé, že stěžovatel nebyl orientován v právní problematice, ani řádně poučen v řízení o žalobě, takže ani nevěděl, o čem soud rozhodl. Krajský soud se neměl spokojit s nejasným podáním stěžovatele, nic nebránilo ani jeho výslechu prostřednictvím Okresního soudu v Lounech. Stěžovatel ponechal na úvaze Nejvyššího správního soudu, zda krajský soud neporušil subjektivní právo stěžovatele na spravedlivý proces a nezatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Podáním ze dne 27. 10. 2008 stěžovatel poukázal na to, že žádal o ustanovení zástupce ze Žatce, ovšem nikoliv JUDr. Polcarovou, která jej poškodila.

Dne 6. 11. 2008 byl spis předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti, a to společně se spisem Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 42 Cad 112/2006. Nejvyšší správní soud si následně vyžádal též spis sp. zn. 42 Cad 226/2006, aby měl k dispozici dostatečný podklad pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.*

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která způsobila nezákonnost napadeného usnesení o odmítnutí žaloby.

Z obsahu soudního spisu v projednávané věci se podává, že žalované byla dne 5. 6. 2006 doručena žaloba stěžovatele proti jejímu rozhodnutí ze dne 3. 4. 2006, č. X. Žalovaná tuto žalobu postoupila krajskému soudu, který ji napadeným usnesením odmítl.

Z obsahu soudního spisu sp. zn. 42 Cad 112/2006 Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 24. 5. 2006 byla žalované doručena žaloba stěžovatele proti jejímu rozhodnutí ze dne 3. 4. 2006, č. X. Žalovaná tuto žalobu postoupila krajskému soudu. Stěžovatel při ústním jednání konaném dne 31. 7. 2006 vzal podanou žalobu zpět, proto krajský soud řízení usnesením ze dne 31. 7. 2006, č. j. 42 Cad 112/2006 - 21, zastavil.

Z obsahu soudního spisu sp. zn. 42 Cad 226/2006 vyplynulo, že žaloba v této věci směřovala proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 8. 2006, č. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *překážkou věci rozhodnuté ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. představují pouze meritorní rozhodnutí v téže věci. Za meritorní rozhodnutí je v případě správního soudnictví nutno považovat především rozsudky a z usnesení pouze ta, kterými se rozhoduje ve věci (§ 53 odst. 1 s. ř. s.). Usnesení, jímž se „odmítá řízení o návrhu“ podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., je rozhodnutím, jež překážkou věci rozhodnuté nezakládá [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2004, č. j. 3 Azs 324/2004 - 52, www.nssoud.cz].*

Nejvyšší správní soud shledal, že předmětem řízení vedeného u krajského soudu pod sp. zn. 42 Cad 226/2006, které bylo zakončeno rozsudkem - tedy rozhodnutím ve věci samé, byl přezkum jiného rozhodnutí žalované. Rozsudek vydaný pod sp. zn. 42 Cad 226/2006 proto překážku věci rozhodnuté pro projednávání případ nezakládá.

Žalobou vedenou u krajského soudu pod sp. zn. 42 Cad 112/2006 sice stěžovatel napadl stejné rozhodnutí žalované jako v projednávané věci, nicméně toto řízení krajský soud z důvodu zpětvzetí žaloby zastavil. Soud tedy nerozhodoval o věci samé, nevydal meritorní rozhodnutí ve smyslu citovaného judikátu a usnesení o zastavení řízení nezaložilo překážku věci rozhodnuté. Krajským soudem aplikovaný důvod pro odmítnutí návrhu proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyl dán.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda nenastal jiný důvod pro odmítnutí žaloby. Z obsahu dávkového spisu zjistil, že rozhodnutí žalované, které stěžovatel napadl žalobou, bylo předáno k zajištění expedice dne 4. 4. 2006, stěžovateli proto mohlo být doručeno nejdříve dne 5. 4. 2006. Žaloba podaná k doručení žalované dne 1. 6. 2006 tudíž byla podána včas a nebyl dán důvod pro její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Napadené rozhodnutí žalované bylo adresováno stěžovateli jako účastníku správního řízení, jehož práv se přímo dotýká, stěžovatel proto není osobou k podání žaloby zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Napadené rozhodnutí přitom není ze soudního přezkumu vyloučeno a žalobu nelze považovat za nepřipustnou ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádný důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 s. ř. s., napadené usnesení je tudíž nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a představuje nepřipustné odepření přístupu k soudu. Nejvyšší správní soud proto usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 9. 2006, č. j. 42 Cad 121/2006 - 9, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.* Na krajském soudu nyní bude, aby žalobu, po odstranění jejích případných vad podle § 37 odst. 5 s. ř. s., věcně projednal.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o odměně ustanoveného zástupce stěžovatele rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu